

GOŃCIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięczna z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbierających listem na miejscu 2 zł. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Krajowej Oddziałowość Nr. 51206.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Czestochowa, ul. P. Marji 52. Tel. 243. Strz. pocz. 43. Redaktor lub jego zastępca przynajmniej oświadczenie o wyłączeniu się z wyłączenia od pod. 10-4 p. pał. Rekopisów nadesłanych redakcja nie wzywa.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz 11-milimetrowy przed tekstem 40 gr. W tekście wiersz 11-milimetrowy 25 gr. Każdy dalszy wiersz 15 gr. Najniższe ogł. drob. 12 gr. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnich ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia świąteczne, wyciwy i bilansowe o 100 proc. droższe.

Brazylja jako teren ekspansji polskiej.

Wywiad u generalnego sekretarza Naukowego Instytutu Emigracyjnego i Kolonjalnego, doc. uniw. d-ra Gustawa Zaleckiego.

Do niedawna jeszcze ruch emigracyjny z Polski nie był związany z naszą zagraniczną polityką gospodarczą. Dopiero od lat 2-3 jesteśmy świadkami nowej polityki emigracyjnej. W związku z pracami nad planem naszej zagranicznej polityki gospodarczej, że specjalnie uwzględnieniem Brazylji, pozostaje podór generalnego sekretarza Naukowego Instytutu Emigracyjnego i Kolonjalnego w Warszawie, doc. uniw. d-ra Gustawa Zaleckiego do Brazylji. To też P. A. P. zwrócił się do d-ra Zaleckiego z prośbą o badanie się spostrzeżeniami i podzielenie się poczynieniami przezeń na miejscu. Dr. Zalecki zaznaczył na wstępie: — Brazylja powinna odgrywać poważną rolę w naszej zagranicznej polityce gospodarczej. Jest ona krajem gospodarczo młodym o dużych jeszcze możliwościach komercyjnych, produkcyjnych i konsumcyjnych, dotyczących jeszcze niewyżyskanych, a struktura gospodarcza i polityczna tego kraju skazuje go na korzystanie z imigracji oraz na bardzo intensywny ruch importowo-eksportowy. Ta struktura właśnie stwarza specjalnie korzystne warunki dla nawiązania kontaktu między Polską a Brazylją. Także pod względem politycznym istnieją w Brazylji nastroje wybitnie przyjazne dla Pol-

skich. Polacy są w Brazylji dobrze widziani, a nastawienie państwistyczne Polski w dziedzinie stosunków międzynarodowych jest gwarancją dla Brazylji, że Polacy, nawet skupieni na pewnych terenach i ściśle współpracujący z Macierzą pod względem gospodarczym, nie tylko nie będą elementem niebezpiecznym, ale, wprost przeciwnie, mogą stać się podporą brazylijskiego gospodarstwa. — Co Polska mogłaby importować z Brazylji? — Na pierwszym miejscu tytoni. Gdyby choć za 10 milionów zł. można było sprowadzić rocznie tytoniu od polskich kolonistów z Brazylji, osiągnęlibyśmy niewątpliwie trzy rezultaty: dużo tańszy niż dzisiaj surowiec, związane ekonomicznie naszej emigracji z Macierzą oraz wzrost dobrobytu kolonij polskiej. Warto zauważyć, że na terenie rozmaitych stanów w Brazylji, w strzeli umiarokowanej, znakomite wyniki dało plantowanie papierosowych tytoniów bałkańskich, które są głównym artykułem importowym przez nasz monopol. Również bawełna, której sprowadzamy za przeszło 300 milionów złotych rocznie, winna i może być produkowana przez kolonistów polskich. — Czy Polska jest przygotowana do tej akcji? — W świadomości politycznej społeczeństwa dokonujemy się zasadniczy przełom na korzyść koncepcji ekspansji kolonjalnej, czego dowodem są ostatnio choćby dwa fakty: zmiana nazwy Naukowego Instytutu Emigracyjnego na Naukowy Instytut Emigracyjny i Kolonjalny oraz zmiana nazwy Ligii Morskiej i Rzecznej na Ligii Morskiej i Kolonjalnej. Natomiast o ile chodzi o organizację efektywną jesteśmy w tej dziedzinie tabula rasa. Niemniej jednak tempo prac przygotowawczych uprawnia nas do wniosków bardzo optymistycznych. — Jak przedstawiają się prace organizacyjne w tym kierunku? — Przedewszystkiem chodzi o założenie Banku Kolonjalnego, któ-

Kino-Teatr „CASINO“ Kościuszki 18. Od wtorku 2 grudnia 1930 roku i dni następnych! WIELKI FILM WYTWÓRNI „UNITET ARTISTS“ Dawno niewidziana ulubienica publiczności, czarująca w erotycznym filmie pod tytułem **Raj Zakochanych** Wzruszający dramat erotyczny podług słynnej sztuki scenicznej „Jak w Niebie“. W roli męskiej: **JAMES HALL** Rasowy, elegancki Wzruszające dzieje emigrantki węgierskiej w Ameryce! Od bufolety w knajpie do milionerki! Niewinnie posiadana o zdradę! Zerwanie... i na ślubnym kobiercu Koncertowa gra Świątelnia reżyserja! Początek przedstawień w dni powszednie o g. 5 pp. Ostatni seans o 9.30 wiecz.

chodziłwa naszego w Brazylji. Chodzi tu o akcję tworzenia instruktorjatów rolnych w Brazylji, co jest główną zasługą Urzędu Emigracyjnego w Warszawie, oraz o masowe zakładanie polskich kolekcji rolniczych, których liczba w samej Paranie wynosi około 60. W najbliższym już czasie kółka te w porozumieniu z parafiskalnym departamentem rolnictwa utworzą osobny związek, stanowiący samodzielna sekcję Uniao Rural, której sekretarzem jest konsul polski w Kurytybie, p. K. Dowarnowicz, zajmujący się organizacją powyższego związku i kooperatywy wytwórczo-rolnych, oraz kooperatywy zbytu. W Brazylji powstaje też polska agencja prasowa rolniczo-gospodarcza, związana z instruktorjatami rolniczymi. M. G.

szej potrzeby, obniżyła ceny o 10 procent. Jest to, oczywiście, sztuczna nie posunięcie, obliczone bardziej na psychikę dotkniętych obniżeniem plac funkcjonariuszów, aniżeli istotnie rozwiązujące sytuację.

Jak nie kijem, to pałką. Mussolini solennie zapowiadał, iż podatki nie zostaną pod żadnym pozorem zwiększone, jednocześnie „ostrzyżono“ podatników przez zmniejszenie poborów. Zarządzenie gabinetu włoskiego dotknęło w pierwszym rzędzie przeszło 500 tysięcy funkcjonariuszów państwowych i komunalnych, przewidywać wszakże należy, że w ślad za rządem i przedsiębiorstwa prywatne, przemysł i handel, poczną obniżać płace. A że uposażenia pracowników we Włoszech nigdy nie stało na wysokim poziomie, nie trudno sobie wyobrazić, jakie zubożenie wywoła ostatnie posunięcie rządu.

TELEGRAMY

„STAHLHELM“ GROZI AKCJA CZYNNĄ PRZECIW POLSCE. Królewiec. — „Stahlhelm“ w prowinclach wschodnich wystąpił do prez. Hindenburga telegram, w którym domaga się osobistego wkroczenia prez. Hindenburga przeciw rzekomym gwałtom antyniemieckim w Polsce.

W telegramie tym „Stahlhelm“ grozi, że o ile Hindenburg nie zajmie się osobiście tą sprawą, wówczas będzie „zmuszony“ utworzyć w powiatach pogranicznych „samobronę“ przy wyko Polakom.

WŁOCHY ZABIEGAJĄ W PARYŻU O WIELKĄ POZYCJĘ. Paryż. — Koła włoskie w Paryżu pertraktują w celu uzyskania wielkiej pożyczki inwestycyjnej w wysokości 7 miliardów lirów.

Bankierzy francuscy chcą się udzielenia pożyczki, hamują ich jednak koła rządowe, któreby przedtem chciały wyrownać ostatnie niesnaski polityczne włosko-francuskie.

WIELKIE POWSTANIE W SYBERII

Moskwa. — W Moskwie otrzymano urzędowe doniesienie o wybuchu powstania włocłajskiego w rejonie Irkucka. Według doniesienia, w powstaniu bierze udział kilkanaście wsi. Ogólna liczba powstańców sięga 8,000, z tego ćwierć jest uzbrojona w karabiny wojskowe i posiada znaczną ilość naboju.

Powstanie wybuchło 24 listopada. Powstańcy zamordowali 7 sowieckich urzędników, zaś prezesa Sielsowietu we wsi Zaberietnoje wrzucili do przebrzebi. Stłumienie powstania jest niemiernie trudne ze względu na to, że objęte powstaniem wsi są położone o 300 km. od linii kolejowej. Siły powstańców szybko rosną.

NAJAZD KAPITAŁÓW AMERYKANSKICH NA ANGLJĘ

Londyn. — Inwazja kapitałów amerykańskich do Anglii zatacza coraz szersze kręgi. Grupa sówobudowanych pałaców kinowych w Londynie zakupiona została przez największą organizację filmową amerykańską Paramount za kwotę 5 mil. dolarów.

DEMONSTRACJA KOMUNISTÓW W WASHINGTONIE

Waszyngton. — Do wielkiego starcia między demonstrującymi komunistami a policją doszło wczoraj pod Kapitołem. Mianowicie komuniści w liczbie około 500 przechodzili pod Kapitołem w pochodzie demonstracyjnym wnosząc okrzyki podburzające i niosąc transparenty z wypisanymi żądaniami ograniczenia zakazu imigracyjnego, praw dla mieszkających

Echa wystąpień przedwyborczych

Wyrok w sprawie demonstracji w Toruniu.

Toruń. — W dniu 1 b. m. zakończyła się przed Izłą karną sądu okr. w Toruniu rozprawa przeciwko 18 uczestnikom krwawych rozruchów w dniu 14 września b. r. w Toruniu w czasie demonstracji Centrolewu.

Każ wiadomo, w dniu tym stronictwo Centrolewu na terenie całej Rzplitej zorganizowało zebrania demonstracyjne, mierzącąc urządzić pochody, na które jednak władze nie udzieliły zezwolenia.

W Toruniu uczestnicy manifestacji zebraли się w parku „Wiktoria“, gdzie po wygłoszeniu przez agitatorów przemówień, tłum, złożony z kilkuset osób, zaczął formować pochód, mimo zakazu policji. Pochodowi zastąpił drogę starosta grodzki p. Staniszewski, który we zwał tłum do rozcięcia się. Wówczas na starostę grodzkiego napadła bojówka socjalistyczna, uzbrojona w kasty i laski, która pobila starostę dotkliwie, zającąc mu kilka rap. W tym to czasie z tłumem oddano do policji kilka strzałów rewolwerowych, które ranily dwóch posterunkowych. Policja

znajdowała się w takiej sytuacji, iż mogła była oddać do tłumy salwę z karabinów, lecz dzięki taktowi komendanta oddziału, komisarza Konarskiego, udało się demonstrować rozprószyć bez użycia broni palnej.

W następstwie tych zajęć aresztowano kilkadziesiąt osób, z których 18 zatrzymano w areszcie śledczym do rozprawy sądowej, która rozpoczęła się w sobotę 29 listopada, a zakończona została 1 grudnia b. r.

W tym dniu o godz. 22.30 sąd ogłosił wyrok, mocą którego skazani zostali: Kopyciński i Filipski za strzały do policji i pobicie starosty po 4 lata ciężkiego więzienia. Nadarzyłsi za pobicie starosty na 2 lata ciężkiego więzienia i Wilhelm Blum na 2 lata ciężkiego więzienia. Sąd skazał dalej 6-ciu z oskarżonych po 6 miesięcy więzienia, jednego na 9 miesięcy więzienia. Reszta z oskarżonych została uwolniona od winy i kary. Prokurator wniósł od wyroku tego apelację.

Nowe prowoka je hitlerowców

Uchwały niemieckiej komisji zagranicznej.

Berlin. — Komisja zagraniczna parlamentu niemieckiego uchwaliła kilka rezolucji w sprawie „zajść podczas wyborów w Polsce“. Rezolucja niemieckiej partji ludowej, centrum i bawarskiej partji ludowej z dodatkami niemieckiego narodowych daje wyraz oburzenia z powodu gwałtów polskich podczas wyborów, naruszenia prawa i traktatów w stosunku do mniejszości niemieckiej(?). Taki otwarty ucisk jest możliwy tylko za milcząca zgoda i zachęta ze strony władz polskich. Od rządu niemieckiego oczekiwane są kroki celem „zmuszenia“ rządu polskiego do zmiany kursu, ukarania winnych i

wypłacenia poszkodowanym członkom mniejszości odpowiednio odszkodowania.

Następnie komisja zagraniczna uchwaliła rezolucje niemieckonarodowych, narodowych socjalistów i Landvolku, wzywające między innymi rząd, by nie wykonywał ratyfikacji zawartych już polsko-niemieckich układów i niezwołownie zerwał rokowania z Polską w sprawie zawarcia traktatu handlowego i innych umów. Ponadto rząd powinien zgłosić wniosek o uchylenie uchwały parlamentu Rzeszy, wyrażającej zgodę na układ likwidacyjny. Wreszcie komisja uchwaliła re-

Groźne zajście w Kielcach.

Zycie właściciela ruchomej apteki wisiło na włosku. Do pana Jana Kamińskiego...

Tretycznej porobiły się bąble na nogach, chcieli Rozencową koniecznie powiesić. Tak się tem przeraził...

Propozycja podobała się p. Kamińskiemu. Przygotował samochody, w jednym urządził sypialnię...

W samochodzie, służącym za sypialnię, Rozencową założył wytwórnie kosmetyków...

Kiedy Rozencową znów zjechał do Kielc (gdzie właśnie odbywał się jarmark)...

W ten sposób ruchoma wystawa przeistoczyła się w ruchomą aptekę. Kiedy Rozencową znów zjechał do Kielc...

Nowosc. Pierwszy w Częstochowie wczesny kinoteatr Dźwiękowy.

Dziś! Po raz ostatni! Dziś! Dawno oczekiwana przedcena operetki dźwiękowej WESELE W HOLLYWOOD.

W Gdyni zaś - 2.879 wag., t. j. 50.865 tonn, razem 8.996 wagonów...

Zabyty przez wariata. Ze Lwowa donoszą: Onegdaj do mieszkania dozorczy domu przy ulicy Sierpowej 14 wpadł jakiś mężczyzna...

Oszusta aresztowano i sprawadzono etapem do stolicy.

Z KRAJU

Loty propagandowe L. O. P. P. W czasie bieżącego miesiąca odbyły się w Chrzanowie, Balicach i Brzeszczu...

Tajemniczy wypadek. Dnia 28 listopada r. b. w godzinach rannych w Brynicy pod Czestadzią...

Praca Polskich Kolei Państwowych. W okresie tygodniowym od 12 do 18 ub. m. naładunek na polskich kolejach...

Ogólna praca na P. K. P. w tym okresie, t. j. naładunek własny wraz z przyjeżdżającymi...

Przeladunek węgla eksportowego na statki wyniósł w Gdańsku 6.117 wagonów, t. j. 116.406 tonn.

Waż na nowinę zupełnie inaczej. Jego drewniana twarz rozprzegła się...

Wielu okolicach Niemiec lud tak wierzy w podobne oznaki, że mieszkańcy zaopatrzili się...

Przeprawdanych dochodzeń wynika, iż czynu tego dopuścił się niejaki Łacki...

W roku 1922 przekroczyły granicę pomiędzy Stanami Zjedn. a Kanadą 4.508.809 amerykańskich samochodów...

ZE SWIATA

Nauka łaciny w szkołach poszczególnych państw i Polski. Związek filologów niemieckich wystąpił z projektem powiększenia liczby godzin języków klasycznych...

Wielkiemu gwardzowlowi Nowa powieść znanej komitety autorki Barry od Wschodu? Marii Dunin-Kozickiej...

ŚNIEGOWCE I KALOSZE W WIELKIM WYBORZE JUZ NADSEDEŁ. TRANSPORT OBUWIA BALOWEGO: Atlasy, Realfry, LaBriell, Broharty, Pruncelli i t. p.

czyli przeszło 4 razy mniej, niż w Niemczech.

Przyrodniczy niemiecscy przeprowadzają, że niedawna fala znacznego ochłodzenia i dużych opadów śnieżnych...

W roku 1922 przekroczyły granicę pomiędzy Stanami Zjedn. a Kanadą 4.508.809 amerykańskich samochodów...

Przebiegał przez kraj: Warszawa - Jala 14.17 m. noc 12 kw. 11-10 Przegład pras kraj: PAT. 11'25 12'10 Sygnał czasu, hejnał. 12'10 - 12'58...

CO USLYSZYMY DZIS

CZWARTEK, 4 GRUDNIA. Warszawa - Jala 14.17 m. noc 12 kw. 11-10 Przegład pras kraj: PAT. 11'25 12'10 Sygnał czasu...

CZWARTEK, 4 GRUDNIA.

Katowice - Jala 408,7 m. noc 10 kw. 11-10 Przegład pras kraj: Warszawa, 11'38-12'10 Sygnał czasu...

Czarna Orchidea

Ranna? Czy to co groźnego? Było, ale już się goi. Jeden z lotrzyków skaleczył ją nożem. Nigdy go już nie użyje...

Ned, on o czems wie - szepnął Monroe. Co to jest takiego, o czem wie Wah Su...

Nie wiem, ale dowiem się - szepnął Carson. Czy ona teraz spi?

Tak, ale jutro bedziesz mógł się z nią zobaczyć. Zdać mi się, że ona nie będzie chciała zobaczyć się ze mną...

Może teraz, z chwilą, gdy schwytał się Armstronga, sytuacja ulegnie zmianie. Z pewnością było to jej zamierzeniem...

Tak, los mi się uśmiechnął - potwierdził Carson i poszedł przygotować sobie inną kwatere.

Rana, która obezwładniała Teresę, goiła się nader szybko, dzięki cudownej zdrowemu organizmowi młodej dziewczyny.

Więzień siedział w magazynie, obyspując swego pogromcę dzikie mi pogrzkami. Carson poczuł się między młotem i kowadłem...

Monroe, poradź mi, co mam, u diabła począć? - zapytywał przyjaciela.

Przyznam ci się, że sam jestem oszołomiony. Z tego, co mi powiedziałeś, widać, że ciąża na nim jakieś poszła, ale za młode aby go oddać pod sąd...

Murcheson ma tyle wyobraźni, co królik. Żeby tylko Teresa zechciała okazać nam zaufanie.

Ona nawet nie wie, że on tu jest. Ned, możebyś jej powiedział? - Naturalnie, że chciałem to zrobić...

Owszem, wspomniła. Kiedy? Mówiles... We śnie, wkrótce po przybyciu tutaj. Poszedłem zobaczyć, ja-

ki był jej stan, a ona właśnie miała czytać o tobie. Ned, przyjacielu, w tem wszystkim tkwi jakieś straszliwe nieporozumienie.

Wiem, wiem, ale co ja, na to mogę poradzić? - Schowaj do kieszeni dumę i każ jej zapytać, czy nie zechce się z tobą zobaczyć...

Masz słusność. Wah Su przechodził właśnie przez obozowisko z płóciennym kublem w ręku. Carson popatrzył na niego i zamrzczył brwi...

Głowa Chińczyka zakolysała się gestem przeczenia. Odpowiadaj! - Wah nie nie wiedzieć.

Wah drgnął i zachował milczenie. Jednakże w sekundę później uczynił dobrowolne oświadczenie.

Wah nie wiedzieć, co on za jedna mohdeha. Wah przysięgał

na puchy swoich przodków. Takich rzeczy żaden Chińczyk nie mówi na wiatr. Carson poznał po oczach służącego, iż mówi prawdę.

Wierze ci. Ale to jeszcze nie wszystko. Wtedy kiedy zobaczył tem pannę Teresę w dżungli i ty ją widział, nieprawdaz?

Tak - odpowiedział po chwili lowym namyśle Wah. Dobrze. Teraz powiedz mi, dlaczegoś wtedy skłamał. Dlaczegoś udał, że mnie się to przywidziało?

Bo - bo panienka tak ona chciać, jak Wan nie patrzeć, ona dać znak Wah! Tak! - przycisnął wargi końcem wskazującego palca.

Wah słuchać panienka - Wah słysząc panienka od baidzo dawna czuść. Rozumiesz rzekł Carson. Więc to tak był Nie chciała, żebym się do niej zbliżył Wiesz, za mam tu więźnia nazwiskiem Armstrong?

Wah słyszeć. I usłyszawszy, okazał się najwyraźniejszy przestrach. Z jakiego powodu? Co wiesz o tym człowieku, co cię tak wzburzyło?

Wah nie nie wiedzieć, ale panienka bać się jego i Wah też się bać. Boisz się go bez powodu? Jakże to? (d. c. n.)

Klaskana jest dzwignia przesyłająca i handla, kto chce więc porządek... Katedra nowa podwyżka taryfy obowiazuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia... Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI.